

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
ZDRAVOTNĚ SOCIÁLNÍ FAKULTA**

REFORMA VEŘEJNÉ SPRÁVY V SOCIÁLNÍ OBLASTI

Bakalářská práce

Autor práce: Libor Tejnor

Vedoucí práce: JUDr. Martin Šimák, Ph.D.

6.5.2010

Abstrakt

Reforma veřejné správy v sociální oblasti

Sociální oblast je nedílnou součástí veřejné správy v každé společnosti. V každém státě se postupně vytvořil soudobý systém orgánů a organizací působících v sociální správě, které jsou více či méně vzájemně propojeny a doplňují se nebo si konkurují. Přestože se soudobé systémy v jednotlivých evropských zemích od sebe liší, mají společné základy v evropské sociální doktríně. Ta je založena na principu lidského práva na důstojnost, svobodu, solidaritu a participaci na demokratické správě.

V rámci transformace systému sociálního zabezpečení na systém sociální ochrany obyvatelstva byly na počátku 90. let, v souladu se scénářem sociální reformy, zahájeny práce na vytvoření tří, na sebe navazujících, relativně samostatných systémů – systém sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci. Aby tato soustava správně fungovala, je podstatný vztah MPSV, jako nejvyššího zastřešujícího orgánu, který řídí, metodicky usměrňuje a kontroluje výkon správy na příslušném úseku (pojištění, podpory nebo péče) a všech ostatních podřízených orgánů v celém sociálním zabezpečení, které se podílejí na pokrytí příslušné agendy. Z uvedeného důvodu bylo nutné zřídit za účelem naplňování cílů i potřebné instituce a instituty.

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat platnou právní úpravu veřejné správy v sociální oblasti, provést analýzu legislativních změn právní úpravy veřejné správy v sociální oblasti a formulovat klady a zápory těchto legislativních změn.

Pro praktickou část bakalářské práce byla zvolena metoda analýzy sekundárních zdrojů a obsahové analýzy dat, která se týkala veřejné správy pro sociální oblast. Byla provedena analýza, syntéza a komparace dokumentů z oblasti veřejné správy, sociálního zabezpečení, pojištění, státní sociální podpory, sociální péče s důrazem na legislativu vztahující se k reformě veřejné správy pro sociální oblast.

Cíl práce byl splněn. Výsledky ukázaly, že současná podoba veřejné správy v sociální oblasti obsáhla legislativními změnami v maximální možné míře veškeré potřeby obyvatel. Reformními kroky byla rovněž zlepšena i dosažitelnost institucí pro

občany a díky přenesené působnosti na pověřené obce s rozšířenou působností jsou instituce dostupnější. Výsledky však poukázaly i na některé nedostatky, které reforma v sociální oblasti přinesla a které je nutné v pokračující reformě legislativními změnami odstranit.

Abstract

The Reform of Public Service in the Social Sector

Social sector is an integral part of public service in any society. In each state, a contemporary system of institutions and organizations has gradually evolved in social administration, and the institutions are more or less interrelated and complement each other, or they compete. Although contemporary systems in various European countries differ from each other, they have common roots in the European social doctrine. It is based on the principles of human right of dignity, freedom, solidarity and participation in democratic governance.

Within the transformation of the social security system to the system of social protection of citizens in the early 1990's, and in accordance with a scenario of social reforms, work began on the creation of three interrelated and relatively independent systems – the systems of social insurance, state social support, and social assistance. What is substantial for this system to function properly is the relationship between the Ministry of Labour and Social Affairs, as the highest umbrella body that manages, directs methodically and controls the administration performance in a relevant sector (insurance, support or care) and all the other subsidiary bodies of the entire social security system involved in covering a given agenda. For that reason, it was also necessary to establish necessary institutions and institutes for the purpose of fulfilling the objectives.

The objective of this paper is to map the valid legislation related to public service in the social sector, to analyze any changes in the legislation related to public service in the social sector and to define the advantages and disadvantages of these legislative changes.

The method of analysis of secondary sources and the content analysis of data covering the public service in the social sector were chosen for the practical part of this paper. An analysis, a synthesis and a comparison were made of documents from the sectors of public service, social security, insurance, state social support, and social care

with emphasis laid on the legislation related to the reform of public service in the social sector.

The results have shown that the current form of the public service in the social sector encompassed, through legislative changes, all the needs of citizens to the maximum possible extent. The reform measures have also led to improvements in the accessibility of institutions for citizens and, thanks to powers delegated to the municipalities with extended powers, institutions are more accessible. However, the results point to certain drawbacks brought about by the social reform; these drawbacks must be removed through legislative changes in the course of the ongoing reform.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Reforma veřejné správy v sociální oblasti vypracoval samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 6.5.2010

.....
Libor Tejnor

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce panu JUDr. Martinu Šimákovi, Ph.D., za užitečné rady, věnovaný čas, vstřícnost a pomoc při zpracování mé bakalářské práce. Dále děkuji své manželce Ivaně a svým dětem za psychickou podporu.

Obsah

Úvod.....	9
1 Současný stav.....	11
1.1 Veřejná správa.....	11
1.1.1 Pojem veřejné správy.....	11
1.1.2 Veřejná správa ve vztahu k právu.....	11
1.1.3 Subjekty a vykonavatelé veřejné správy.....	12
1.1.4 Působnost a pravomoc.....	13
1.1.5 Obce a kraje.....	13
1.1.5.1 Samostatná působnost.....	14
1.1.5.2 Přenesená působnost.....	14
1.2 Sociální oblast.....	16
1.2.1 Sociální pojištění.....	16
1.2.1.1 Důchodové pojištění.....	16
1.2.1.2 Nemocenské pojištění.....	17
1.2.2 Státní sociální podpora.....	19
1.2.3 Sociální péče.....	20
1.2.3.1 Dávky systému sociální péče.....	22
1.2.3.2 Sociální služby.....	24
2 Cíl práce.....	28
3 Metodika.....	29
4 Výsledky.....	30
4.1 Reforma veřejné správy.....	30
4.2 Fáze reformy.....	31
4.3 Reformy v sociálním systému.....	32
4.3.1 Česká správa sociální zabezpečení.....	33
4.3.2 Úřad práce.....	35
4.4 Převod kompetencí.....	36
4.5 Změny v sociálních službách.....	37
5 Diskuse.....	39
6 Závěr.....	44
7 Seznam použitých zdrojů.....	46
8 Klíčová slova.....	50

Úvod

Tématem předkládané bakalářské práce je reforma veřejné správy v sociální oblasti. Je možné konstatovat, že hlavním hybatelem, kterým byl reformní proces v České republice nastartován, byly především společenské změny po roce 1989. Pád totality a události, které následovaly, měly bezprostřední odraz také v představách o budoucí struktuře a činnosti veřejné správy ve všech oblastech. Byl nastartován proces postupného posunu od postavení veřejné správy jako nástroje prosazování mocenských zájmů jedné vládnoucí strany směrem k chápání veřejné správy jako služby veřejnosti. Odehrála se zde tedy přeměna od centralistického rozhodování k uplatnění principu samosprávy. Potřebu sociální reformy zdůraznily politické, ekonomické i sociální změny po roce 1989. Snaha o vytvoření záchranné sociální sítě byla úspěšná, ale reforma systému sociální péče postupovala daleko pomalejším tempem.

Cílem této bakalářské práce je tedy nejprve nastínit současný stav veřejné správy České republiky v sociální oblasti, aby bylo poskytnuto východisko pro porozumění výsledkům jejích četných reforem. Stěžejní částí, jak již bylo naznačeno výše, pak budou změny ve veřejné správě týkající se sociální oblasti.

Co se týče struktury celé práce, následuje nejprve vymezení současného stavu včetně vysvětlení základních pojmů, které se týkají jak oblasti veřejné správy (státní správy a samosprávy), její reformy a modernizace, tak sociální oblasti. Cílem této kapitoly vymezující základní pojmy je také ukázat a vysvětlit charakter organizace současného stavu veřejné správy v sociální oblasti v České republice.

Následující, stěžejní kapitola práce, se již věnuje reformě veřejné správy v sociální oblasti. V této kapitole jsou shromážděny výsledky a důležité milníky, které ovlivnily podobu a charakter veřejné správy v sociální oblasti na našem území v průběhu času s důrazem na nejdůležitější systémovou transformaci, která nastala po roce 1989.

Závěr práce patří zhodnocení jak celé problematiky reformy veřejné správy v sociální oblasti v České republice, tak také nastínění problémů a otázek, které se v průběhu reformního procesu objevily.

Pro sociální oblast české veřejné správy je téma její reformy velice podstatné, jedná se o systémovou transformaci, která podstatně změnila její předcházející podobu. Jejím prostřednictvím se v naší zemi vytvořily základy nového sociálního systému. Reformní procesy v naší zemi neustále pokračují a její dosavadní výsledky jsou předmětem četných diskusí, proto si tato problematika vyžaduje neustálou pozornost. Reforma veřejné správy je vzhledem k dynamicky měnící se společnosti a zvyšujícím se nárokům na její výkon a efektivitu v podstatě nekončícím procesem.

1 Současný stav

1.1 Veřejná správa

1.1.1 Pojem veřejné správy

Správou se obecně označují institucionalizované kontrolní a regulativní činnosti (12). Pojem veřejná správa má dvojí význam. Buď pod tímto pojmem rozumíme druh činnosti (spravování), nebo instituci, která veřejnou správu provádí. Prvnímu vymezení pojmu veřejné správy se říká materiální a druhému formální pojetí veřejné správy (3). Materiální pojetí označuje činnosti veřejných orgánů související s vládnutím, spravováním a s poskytováním veřejných služeb. Formální pojetí veřejné správy se zaměřuje na instituce, které mají pravomoc a působnost vykonávat veřejnou správu (13).

V minulosti byl pojem veřejná správa nahrazován pojmem státní správa. Státní správa proto, že šlo o spravování veřejných věcí orgány státu. V současnosti stát není jediným vykonavatelem veřejné správy a některé úkoly byly přeneseny na jiné subjekty. Správa je realizována buď veřejnou institucí ve veřejném zájmu a je více vázána právem, nebo ji realizuje soukromá instituce (fyzická osoba, právnická osoba) (3).

1.1.2 Veřejná správa ve vztahu k právu

Organizace veřejné správy je upravena v Ústavě a v zákonech. Veřejná správa se řídí jak předpisy z veřejného, tak i soukromého práva (12). Rámec působení správy a rozsah činnosti správy určuje správní řád (5). Zákony stanovují pravidla veřejné správy, zřizování správních úřadů, stanovují formu zřizování, působnost a pravomoc vykonavatelů veřejné správy. Dále upravují vztahy mezi subjekty veřejné správy a soukromými subjekty, které zabezpečují některé úkoly veřejné správy (1).

1.1.3 Subjekty a vykonavatelé veřejné správy

Subjektem je stát, fyzická či právnická osoba, kterým právo přičítá výkon veřejné správy s právy a povinnostmi s tím souvisejícími (3). Stát je právnickou osobou veřejného práva (veřejnoprávní korporací) a nejdůležitějším subjektem veřejné správy. Stát vykonává veřejnou správu jako státní správu, a to buď přímo prostřednictvím svých orgánů a správních úřadů, nebo nepřímo prostřednictvím jiných subjektů veřejné správy, na něž výkon státní správy přenesl (např. přenesenou působností obcí). Veřejnoprávní korporace je člensky organizovaný subjekt veřejné správy, kterému byla svěřena moc samostatně plnit veřejné úkoly.

Subjekty mohou být právnické a fyzické osoby soukromého práva, které na základě zákona, rozhodnutí, smlouvy plní úkoly veřejné správy například v oblasti služeb, spravování majetku apod. (3).

Vykonavatelem označujeme oprávněného zástupce subjektu veřejné správy – úřad. Pojem úřad může mít trojí význam:

- je to zákonem stanovený a přesně definovaný okruh záležitostí, které jsou přiřazeny nějakému orgánu či organizační jednotce jako jejich působnost, kterou vykonávají fyzické osoby patřící k nějakému subjektu veřejné správy. Jedná se o vykonávání úřadu nebo ustavování do úřadu (prezident, ministr, hejtman),
- jedná se o obecné označení organizační jednotky, která má určitou věcnou a územní působnost a pravomoc,
- je to soubor osob přidáných orgánu na pomoc při výkonu jeho funkce a tvoří organizační jednotku bez pravomoci vydávat nařízení nebo správní akty – např. Úřad vlády (3).

Z toho vyplývá, že správní úřad je organizační jednotkou, která je zřízena a její působnost stanovena zákonem, navenek ohraničená a na veřejnosti vystupuje prostřednictvím svých orgánů a zástupců, kteří jednají v rozsahu pravomoci a působnosti úřadu zákonem stanovené (3). Důležitým hlediskem však je, aby správní úřad vykonával (obstarával) okruh záležitostí vymezených veřejným právem (12).

1.1.4 Působnost a pravomoc

Každý subjekt, popř. vykonavatel veřejné správy, musí mít vymezen okruh úkolů, které má řešit v určitém územním prostoru, a svěřeny prostředky, jimiž plnění těchto úkolů má dosahovat. Ve správním právu označujeme okruh vymezených úkolů jako působnost a svěřené prostředky, pokud jsou to prostředky právní, jako pravomoc (3). Působnost vyznačuje vykonavatele veřejné správy územně a věcně. Z hlediska územního lze veřejnou správu vykonávat ústředně – na celém území státu, nebo regionálně – na části území. Z hlediska věcného se vykonavatelé dělí na ty, kterým je přikázána všeobecná působnost, a na ty, kterým je přikázána působnost dílčí. Státní správa může být vykonávána přímo či nepřímo. Příímý výkon veřejné správy vykonávají orgány nebo správní úřady státu jako jeho organizační složky (ministerstva, úřady práce) bez právní subjektivity. Nepřímo státní správu vykonávají na základě zákonné delegace jiné subjekty veřejné správy než stát (např. kraje, obce, autorizované zkušebny) svými orgány jako přenesenou působnost nebo propůjčenou působnost. Přenesenou působnost vykonávají vedle své samostatné působnosti (3).

Pravomoc je oprávnění orgánu vykonavatele veřejné správy vydávat právní předpisy, správní akty, uzavírat veřejnoprávní smlouvy a činit jiné vrchnostenské úkony (3).

1.1.5 Obce a kraje

Na území České republiky existuje 14 krajů včetně hlavního města Prahy (12). Obce a kraje jsou nositeli územní samosprávy. Obec je základní územní samosprávným celkem a kraj je vyšším územním samosprávným celkem. Jedná se o veřejnoprávní korporace, které mají vlastní majetek, hospodaří podle svého rozpočtu a mají právo na samosprávu. Vedle samosprávy vykonávají na základě zákona ve vymezeném rozsahu státní správu jako přenesenou působnost (3).

1.1.5.1 Samostatná působnost

Územní samospráva je forma veřejné vlády a veřejné správy. Územní samospráva je zároveň realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než stát na základě působnosti stanovené Ústavou a příslušnými zákony. Územní samospráva zajišťuje rozvoj území a potřeby svých občanů. Samospráva může vydávat vlastní předpisy, které ale nesmějí být v rozporu se zákonem (11).

Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Za tímto účelem může zřizovat právnické osoby (25).

Do samostatné působnosti kraje patří možnost ukládat pokutu fyzické i právnické osobě, pokud porušila právní předpis kraje, koordinovat rozvoj územního obvodu, schvalovat programy rozvoje územního obvodu kraje podle zvláštních zákonů, zajišťovat jejich realizaci a kontrolovat jejich plnění. Rozvoj cestovního ruchu, sociální péče, výchovy a vzdělávání, zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky kraje. Při výkonu samostatné působnosti kraj spolupracuje s obcemi, ale nesmí přitom zasahovat do jejich samostatné působnosti (26).

1.1.5.2 Přenesená působnost

Zákon stanovuje, které územní celky budou vykonávat přenesenou působnost a v jakém rozsahu.

Podle rozsahu výkonu přenesené působnosti byly obce rozděleny na 3 typy:

1. obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost pouze v základním rozsahu a jen ve správním obvodu své obce, který se kryje s územím vlastní obce,
2. obce s pověřeným obecním úřadem, který vykonává státní správu v širším rozsahu než orgány obcí předešlé kategorie a ve větším správním obvodu než je

území jedné obce,

3. obce s rozšířenou působností, jejichž obecní úřad vykonává oproti předchozím kategoriím ještě další přenesené působnosti a ve větším správním obvodu než pověřený obecní úřad (3).

Obce se při výkonu přenesené působnosti řídí zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů. Metodickou a odbornou pomoc při výkonu státní správy poskytují obcím krajské úřady. Obce dostávají ze státního rozpočtu na výkon přenesené působnosti příspěvky (25).

Kraj se v rámci výkonu přenesené působnosti musí řídit zákony a jinými právními předpisy. Krajský úřad vykonává přenesenou působnost a dostává na její výkon příspěvek ze státního rozpočtu. Krajský úřad přezkoumává rozhodnutí vydaná orgány obce, ukládá sankce podle zákona, řídí a kontroluje výkon státní správy v sociálním zabezpečení, dozor nad poskytováním sociálních služeb a v jiných oblastech, které mu stanovuje zákon (26).

1.2 Sociální oblast

V každém státě se postupně vytvořil soudobý systém orgánů a organizací působících v sociální správě, které jsou více či méně vzájemně propojeny a doplňují se nebo si konkurují. Přestože se soudobé systémy v jednotlivých evropských zemích od sebe liší, mají společné základy v evropské sociální doktríně. Ta je založena na principu lidského práva na důstojnost, svobodu, solidaritu a participaci na demokratické správě (19).

1.2.1 Sociální pojištění

Sociální pojištění je souhrnný název pro všechna odvětví povinného pojištění. V ČR zahrnuje zdravotní pojištění, nemocenské pojištění, důchodové pojištění a úrazové pojištění. Sociální pojištění je nástrojem sociálního zabezpečení (19).

1.2.1.1 Důchodové pojištění

Současné uspořádání českého důchodového systému začalo vznikat v devadesátých letech minulého století, kdy byly postupně přijímány dílčí reformní kroky, které byly završeny v roce 1995 přijetím zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1996 (6).

Prameny právní úpravy:

Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Mezi základní principy důchodového pojištění patří:

- jednotná úprava,
- povinná účast,
- obligatornost dávek,

- zajištění soudní ochrany, ,
- státní garance,
- zásluhovost,
- solidarita,
- sociální aspekt,
- dynamičnost,
- ochrana nabytých práv.

Důchodové pojištění je prováděno orgány důchodového pojištění, kterými jsou:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV);
- Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ);
- okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ);
- Ministerstvo vnitra;
- Ministerstvo obrany;
- Ministerstvo spravedlnosti.

MPSV, ČSSZ a OSSZ zajišťují provádění důchodového pojištění pro všechny pojištěnce, kromě osob ve služebním poměru. Prováděním důchodového pojištění těchto osob jsou pověřena příslušná ministerstva. Zákon taxativně vymezuje úkoly jednotlivých orgánů důchodového pojištění, stanovuje jejich oprávnění a upravuje vzájemnou součinnost a spolupráci.

1.2.1.2 Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění je součástí sociálního zabezpečení. Spolu s důchodovým pojištěním tvoří systém sociálního pojištění. Pojištění vzniká při splnění zákonem stanovených podmínek přímo ze zákona obdobně jako peněžité plnění tohoto pojištění. Jde o komplex právních vztahů upravujících zabezpečení občanů pro případ dočasné pracovní neschopnosti, nařízení karantény nebo jiné objektivním právem definované sociální události, včetně systému, který tyto hmotněprávní nároky vyplývající z těchto právních vztahů organizuje a realizuje (6).

Prameny právní úpravy:

Zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění

Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

Mezi základní principy nemocenského pojištění patří:

- jednotnost,
- solidarita,
- převzetí většiny funkčních prvků,
- účast na pojištění,
- pojistný princip,
- finanční vyrovnanost systému,
- účast zaměstnavatele na finančním zabezpečení zaměstnance,
- snížení sazby pojistného pro zaměstnavatele,
- možnost „připojištění“,
- organizace,
- podmínky pro posuzování pracovní neschopnosti,
- řízení v nemocenském pojištění
- princip rovného zacházení.

Struktura orgánů nemocenského pojištění se v podstatě přejímá z dosavadní právní úpravy. Dosavadní okruh orgánů nemocenského pojištění se rozšiřuje o služební orgány. Ministerstvo práce a sociálních věcí plní úkoly zastřešujícího orgánu.

Orgány nemocenského pojištění jsou:

- okresní správy sociálního zabezpečení (OSSZ);
- Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ);
- služební orgány;
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV).

Služebními orgány jsou:

- Ministerstvo obrany;
- Ministerstvo vnitra;
- Vězeňská služba České republiky;
- Generální ředitelství cel;
- Bezpečnostní informační služba;
- Úřad pro zahraniční styky a informace.

1.2.2 Státní sociální podpora

System státní sociální podpory je jedním ze tří pilířů sociálního zabezpečení v České republice. Jedná se o svébytný ucelený systém peněžních dávek, určených k podpoře osob v obtížné sociální situaci, především nízkopříjmových rodin s nezaopatřenými dětmi.

Prameny právní úpravy:

Právní úprava je zakotvena zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře. Tento zákon obsahuje v úvodních ustanoveních definice základních pojmů, které jsou klíčové pro vymezení nároků na konkrétní dávky a jejich výplatu.

Na tento zákon navazují i další předpisy:

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, všechny v platném znění

Dále podzákoné prováděcí předpisy :

Vyhláška MPSV ČR č. 207/1995 Sb., kterou se stanoví stupně zdravotního postižení a způsob jejich posuzování pro účely dávek

Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR č. 322/2005 Sb., o dalším studiu, popřípadě výuce .

System státní sociální podpory je spravován příslušnými státními orgány, resp. orgány samosprávy v rámci přenesené působnosti. Vrcholným orgánem, spravujícím a řídícím celý systém, je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. K (věcně příslušným) orgánům státní sociální podpory v prvním stupni patří:

- Úřady práce,
- V Praze Úřad práce hlavního města Prahy,

Odvolačními orgány (tj. orgány rozhodující ve druhém stupni) jsou:

- krajské úřady,
- v Praze Magistrát hlavního města Prahy.

Místní příslušnost úřadu práce se řídí místem, kde je oprávněná osoba hlášena k trvalému pobytu (6).

Ze systému je v současnosti poskytováno celkem 7 dávek, většina z nich je vázána na péči o nezaopatřené dítě. Podmínkou nároku na některé z dávek je navíc nedostatečný příjem, který se pro účely trvání nároku pravidelně zjišťuje (testuje). Náklady hradí stát ze státního rozpočtu.

Dávky testované:

- 1) Přídavek na dítě
- 2) Sociální příplatek
- 3) Příspěvek na bydlení

Dávky netestované:

- 1) Rodičovský příspěvek
- 2) Dávky pěstounské péče
- 3) Porodné
- 4) Pohřebné

1.2.3 Sociální péče

Sociální péči lze definovat jako pomoc poskytovanou státem nebo jiným subjektem osobám nacházejícím se ve stavu nouze za účelem uspokojení jejich potřeb v nezbytném rozsahu. Úkolem systému sociální pomoci je zabezpečení základních životních potřeb osob v situaci absolutního nedostatku hmotných prostředků a v těch

sociálních situacích, kdy osoby nejsou samy schopny zabezpečovat tyto své základní potřeby, a to ani s pomocí rodiny.

Základními nástroji systému sociální pomoci jsou sociální poradenství a sociálně právní ochrana, hmotná pomoc (v peněžní i věcné podobě) a sociální služby (6).

Prameny právní úpravy:

Zákon č.100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění

Vyhláška MPSV č. 182/1991 Sb, kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění

Zákon ČNR č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění

Zákon č. 110/2006., o životním a existenčním minimu, v platném znění

Zákon č. 111/2006., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění

Vyhláška č. 504/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění

Zákon ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.

Poskytování sociální péče ve formě dávek a služeb zajišťují **jednak subjekty veřejné správy**, resp. jejich orgány (tj. stát a jeho orgány a územní samosprávné celky a jejich orgány), konkrétně:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR,
- kraje,
- krajské úřady,
- obce,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností,

- pověřené obecní úřady,
- obecní úřady,
- okresní správy sociálního zabezpečení (pokud jde o posuzování zdravotního stavu),

jednak subjekty soukromého práva (tj. fyzické a právnické osoby) (6).

Orgány působícími v systému pomoci v hmotné nouzi jsou:

- pověřené obecní úřady,
- obecní úřady obcí s rozšířenou působností,
- krajské úřady,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Některé dílčí úkoly v této oblasti jsou dále svěřeny i obcím (v rámci výkonu samostatné působnosti) a obecním úřadům (v rámci výkonu přenesené působnosti) (6).

1.2.3.1 Dávky systému sociální péče

Jednou ze základních forem sociální péče jsou dávky. Jejich právní úprava je obsažena v několika předpisech. Dávky lze členit do tří skupin:

- dávky pro osoby zdravotně postižené,
- dávky systému hmotné nouze,
- příspěvek na péči.

Dávky pro osoby zdravotně postižené

Sociální péči o zdravotně postižené upravuje druhý díl vyhlášky č. 182/1991 Sb, kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění.

Druhy dávek pro osoby zdravotně postižené, které vyplácí příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností:

- příspěvek na opatření zvláštních pomůcek

- příspěvek na úpravu bytu
- příspěvky na zakoupení, celkovou opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla
- příspěvek na provoz motorového vozidla
- příspěvek na individuální dopravu
- bezúročné půjčky.

Příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností rovněž rozhoduje o přiznání mimořádných výhod pro těžce zdravotně postižené osoby.

Druhy dávek pro osoby zdravotně postižené, které vyplácí pověřený obecní úřad:

- příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu a garáže
- příspěvek úplně nebo prakticky nevidovému.

Dávky systému hmotné nouze

Systém pomoci v hmotné nouzi je nově koncipovaný dávkový systém sociální péče zavedený s účinností od 1. ledna 2007 zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Upravuje poskytování pomoci fyzickým osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi, za účelem zajištění jejich základních životních podmínek.

Druhy dávek pomoci v hmotné nouzi:

- příspěvek na živobytí
- doplatek na bydlení
- mimořádná okamžitá pomoc.

Příspěvek na péči

Příspěvek na péči je dávkou upravenou samostatně v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Příspěvek nahradil dvě dávky, zrušené k 1. lednu 2007, kterými byly příspěvek při péči o osobu blízkou nebo jinou a zvýšení důchodu pro bezmocnost.

O příspěvku rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností, který jej rovněž vyplácí a kontroluje jeho správné využití.

1.2.3.2 Sociální služby

Sociální služby jsou vedle dávek druhou základní formou sociální péče. Pramenem platné právní úpravy je zákon č. 108/2006 Sb. (počínaje jeho třetí částí), který definuje sociální služby jako činnost nebo soubor činností zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Mezi tyto činnosti patří např. pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při jejím zajištění, pomoc při zajištění chodu domácnosti, poskytnutí ubytování nebo přenocování, výchovné a vzdělávací činnosti, sociální poradenství, zprostředkovatelská činnost, sociálně terapeutická činnost, pomoc při uplatňování práv a při obstarávání osobních záležitostí, podpora dovedností pro zvládnutí péče o vlastní osobu, podpora soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začlenění apod. V některých zařízeních pobytových sociálních služeb (týdenní stacionáře, domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením a domovy se zvláštním režimem) má jejich provozovatel povinnost zajistit též zdravotní péči pro klienty, a to formou ambulantní péče buď prostřednictvím zdravotnického zařízení, nebo přímo prostřednictvím svých zaměstnanců s odbornou způsobilostí.

Druhy sociálních služeb

Sociální služby jsou tedy služby poskytované osobám, jejichž soběstačnost a schopnost se o sebe postarat je podstatně snížena nebo zcela eliminována. Rozlišují se tři základní druhy sociálních služeb, a sice:

- sociální poradenství
- služby sociální péče
- služby sociální prevence

a) Sociální poradenství

Tento druh sociální péče zahrnuje základní a odborné poradenství. **Základní sociální poradenství** poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich

nepříznivé sociální situace. Jedná se o základní činnost při poskytování všech druhů sociálních služeb a poskytovatelé služeb jsou vždy povinni je zajistit.

Odborné sociální poradenství se zaměřuje na potřeby konkrétních sociálních skupin a je poskytováno v:

- občanských poradnách,
- manželských a rodinných poradnách,
- poradnách pro oběti trestných činů a domácí násilí,
- poradnách pro seniory,
- poradnách pro osoby se zdravotním postižením

b) Služby sociální péče

Tyto služby mají pomoci osobám se zajištěním (popř. obnovením) jejich fyzické a psychické soběstačnosti. Cílem je umožnit klientům se v co největší míře zapojit do běžného života společnosti a v případech, kdy to jejich stav vylučuje, jim zajistit důstojné prostředí a zacházení. Patří k nim:

- osobní asistence
- pečovatelská služba
- tísňová péče
- průvodcovské a předčitatelské služby
- podpora samostatného bydlení
- odlehčovací služby
- centra denních služeb
- denní stacionáře
- týdenní stacionáře
- domovy pro osoby se zdravotním postižením
- domovy pro seniory
- domovy se zvláštním režimem
- chráněné bydlení
- sociální služby ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

c) Služby sociální prevence

Úkolem tohoto druhu služeb je pomoci zabránit sociálnímu vyloučení osob, které toto vyloučení ohrožuje z důvodu jejich krizové sociální situace, životních návyků a způsobu života vedoucímu ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňujícího prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné osoby (např. v případě týrání). Mezi tento druh služeb patří:

- raná péče,
- telefonická krizová pomoc,
- tlumočnické služby,
- azylové domy,
- domy na půl cesty,
- kontaktní centra,
- krizová pomoc,
- nízkoprahová denní centra,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- noclehárny,
- služby následné péče,
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením a seniory,
- sociálně terapeutické dílny,
- terapeutické komunity,
- terénní programy,
- sociální rehabilitace.

Formy sociálních služeb

Sociální služby mohou být poskytovány ve třech základních formách:

Pobytové – jedná se o služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb (domovy důchodců, domovy pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení, azylové domy apod.).

Ambulantní – jedná se o služby, za kterými klient dochází nebo je doprovázen či dopravován a které jsou poskytovány v zařízeních sociálních služeb, přičemž jejich součástí není ubytování (např. centra denních služeb, odlehčovací služby, denní stacionáře pro osoby se zdravotním postižením atd.). – klient „*jde za službou*“.

Terénní – jedná se o služby, které jsou poskytovány v přirozeném (tj. zpravidla domácím) sociálním prostředí klienta – služba „*jde za klientem*“ (6).

2 Cíl práce

1. Cílem bakalářské práce je zmapovat platnou právní úpravu veřejné správy v sociální oblasti.

2. Provést analýzu legislativních změn právní úpravy veřejné správy v sociální oblasti a formulovat klady a zápory těchto legislativních změn, včetně případných návrhů na její možnou změnu.

3 Metodika

Pro zmapování současného stavu dané problematiky a jednotlivých srovnání byla zvolena metoda analýzy dokumentů, a to technikou sekundární analýzy dat, obsahové analýzy zdrojů zabývajících se reformou veřejné správy pro sociální oblast.

Byla provedena analýza, syntéza a komparace dokumentů z oblasti veřejné správy, sociálního zabezpečení, pojištění, státní sociální podpory, sociální péče s důrazem na legislativu vztahující se k reformě veřejné správy pro sociální oblast.

Pro cíl práce, který máme pomocí výzkumu splnit, můžeme využívat informací, které již existují, a které obvykle označujeme jako *sekundární zdroje informací*. Zjištění, které informace k našemu problému již existují, by mělo být vždy prvním krokem každého výzkumu, protože tak lze ušetřit část nákladů na zjišťování toho, co již bylo zjištěno.

Analýza dokumentů

Jde o klasickou metodu, je to analýza jakýchkoliv dokumentů, které nebyly vytvořeny za účelem našeho výzkumu. Dokumentem je chápán jakýkoliv způsob zachycení informace na hmotném médiu. Podle tohoto média je možné dokumenty dělit na dokumenty tištěné nebo psané na papíře, dokumenty na magnetofonových páscích, na videozáznamech, fotografiích atd. *Obsahová analýza* dokumentů je kvantitativní, objektivní analýza sdělení jakéhokoliv druhu. Může se zabývat jak obsahem sdělení, tak jeho formou, autorem i adresátem takového sdělení.

Pro výzkum byly použity již zpracované prvotní prameny, statistické zprávy, knihy, prameny právní úpravy, články atd.

4 Výsledky

4.1 Reforma veřejné správy

Veřejná správa je důležitou oblastí ovlivňující veřejný život a spokojenost občanů. Proto si zaslouží náležitou pozornost jak v teoretické rovině se zaměřením zvláště na právní aspekty, tak při zpracování koncepčních záměrů na základě přijetí právních předpisů, při uskutečňování postupných reformních kroků i v končené fázi při samotném výkonu veřejné správy (1).

V přeměnách veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy lze rozlišit tři charakteristické vývojové procesy, jimiž jsou transformace veřejné správy, reforma veřejné správy a modernizace veřejné správy (8).

Transformací veřejné správy je chápána komplexní systémová změna veřejné správy ve všech základních ekonomických, politických a sociálních souvislostech. V případě reformy veřejné správy se jedná o podstatnou organizační, funkční a kompetenční změnu určitého významného segmentu veřejné správy, např. územní reforma a funkcionální reforma veřejné správy, změny ve stupních veřejné správy, reforma ústřední státní správy apod. Modernizace veřejné správy je spojena s ekonomizací a manažerializací veřejné správy v nových tzv. postmoderních podmínkách. Modernizace veřejné správy probíhá kontinuálně nezávisle na strukturálních změnách veřejné správy, což však nevyklučuje koncipování a implementaci komplexně pojatých modernizačních projektů veřejné správy a jejich spojování s reformními cíli ve veřejné správě (8).

Snahy o reformu veřejné správy České republiky lze pozorovat již počátkem sedmdesátých let minulého století, kdy byl započat proces reformy správních systémů, mezi něž je jako významná součást stavěna územní správa. Po dlouhou dobu měla v Evropě, stejně jako v České republice, územní správa podřadnou roli, priorita byla dána ústředním orgánům státní správy, zejména tzv. silovým ministerstvům. Zmíněný proces reformy pak znamenal realizaci zásad demokratizace, dekoncentrace, decentralizace a subsidiarity s posilováním úlohy nižších stupňů správy. (17)

4.2 Fáze reformy

V České republice můžeme po roce 1989 pozorovat dvě etapy reformy veřejné správy. Plánovaná reforma vycházela ze zrušení celé soustavy národních výborů. Předpokládalo se, že bude obnovena samospráva na úrovni měst a obcí, že vzniknou nové monokratické orgány státní správy působící v okresech, že kompetence krajských národních výborů se rozdělí na okresy a centrum a že do budoucna se ustaví samospráva i na vyšší než pouze obecní úrovni. Zákonem bylo zrušeno 7 dosavadních krajských a 75 okresních národních výborů, které nahradilo 73 nových okresních úřadů (zákon ČNR č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících).

Ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, bylo zřízeno 14 krajů včetně hlavního města Prahy. Počet krajů i jejich sídla jsou totožná s kraji existujícími v letech 1949-1960. Tento ústavní zákon upravil pouze územní vymezení krajů, nikoliv jejich konkrétní kompetence a způsob organizace. V průběhu roku 2000 byly přijaty zcela zásadní zákony pro fungování krajů. Tyto zákony je možné rozdělit do dvou skupin, a to zákony organizační a kompetenční na straně jedné a zákony finanční a majetkové na straně druhé.

Těžiště druhé fáze reformy spočívalo ve zrušení okresních úřadů a přechod jimi vykonávaných kompetencí na jiné orgány veřejné správy. Již při přípravě první fáze reformy územní veřejné správy se uvažovalo o změně uspořádání státní správy i na okresním stupni. Nezbytnost této změny vyplývala jednak z decentralizačního a dekoncentračního charakteru reformy veřejné správy, a tedy svěřování dalších úkolů plněných dosud státem samosprávě, jednak z potřeby změny dosavadního územního uspořádání výkonu státní správy založeného rovněž na okresní úrovni v roce 1960. Při přípravě i realizaci širší koncepce druhé fáze reformy územní veřejné správy muselo být nejprve vyjasněno, na které orgány veřejné správy přejde většina kompetencí okresních úřadů (1).

Výsledkem uvedeného procesu byl vládní návrh zákona o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem (tzv. obce II. typu) a stanovení obcí s rozšířenou působností (tzv. obce III. typu), který byl přijat a publikován jako zákon č. 314/2002 Sb.

Nakonec byly od 1. ledna 2003 nově ustanoveny tři druhy obcí, dělí se podle rozsahu přeneseného výkonu státní správy, a to na obce I., II. a III. stupně. Obce I. Stupně jsou samosprávné územní celky bez výkonu přenesené působnosti. Obce II. stupně jsou představovány obcemi s pověřeným obecním úřadem, které vykonávají správu pro více obcí a je pro ně typický menší podíl přenesené působnosti. Obce III. stupně jsou obce s rozšířenou působností.

Ukončením činnosti okresních úřadů došlo bezesporu ke zrušení stabilního článku veřejné správy, který měl upevněnou pozici.

4.3 Reformy v sociálním systému

Změny, k nimž došlo v rámci realizace reformy veřejné správy, vytvářejí určité dynamizující prostředí, v jehož rámci by bylo možno uvažovaná řešení efektivně uvést do života.

Pomineme-li skutečnost, že noví zřizovatelé naprosté většiny zařízení – kraje – mají vlastní zákonodárnou iniciativu a jejich zastupitelstva tedy mohou předkládat Parlamentu ČR vlastní zákony, jsou to právě kraje, na jejichž spádovém území by měla být vytvořena v zásadě kompletní síť služeb pro občany v sociální nouzi. Z tohoto pohledu proto mají právě zastupitelstva krajů pro vyjednávání se zastupitelstvy jednotlivých měst a obcí o převzetí zřizovatelských funkcí k vybraným zařízením podstatně lepší výchozí pozici, než jakou v uplynulém období měly okresní úřady a ministerstvo práce a sociálních věcí (14).

Systém sociálního zabezpečení, který byl u nás až do počátku 90. let v platnosti, byl ve svých základních principech koncipován ve 2. polovině 50. let, tj. v době, kdy existovaly zcela jiné představy o řízení společensko-ekonomických procesů, a bylo tedy naprosto zřejmé, že tento systém není připraven řešit nové úkoly, které budoucí vývoj před sociální systém klade. Přestože dřívější sociální systém zahrnoval více než 60 sociálních dávek, kdy některé sociální situace byly řešeny duplicitně, tento systém neřešil řadu sociálních situací, jejich důsledky ve vyspělých evropských zemích patřily ke standardnímu okruhu, které sociální dávky řeší. (14).

Proto byl souběžně se scénářem ekonomické reformy vypracován v roce 1990 i scénář sociální reformy, který nastínil základní kroky transformace v této oblasti. Prioritním úkolem přitom byla konstrukce záchranné sociální sítě, jejímž základním cílem byla ochrana širokých vrstev obyvatelstva před dopady ekonomické transformace v zájmu zabezpečení její sociální průchodnosti. Proto byla v jejím rámci koncipována opatření v oblasti:

- zaměstnanosti – vytvoření úřadů práce, koncipování hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, realizace aktivní politiky zaměstnanosti,
- mzdového vývoje – koncipování minimální mzdy a pravidel pro stanovení tzv. směrného růstu mezd,
- důchodového zabezpečení – stanovení principů valorizace vyplácených i nově přiznaných důchodů,
- ochrany rodin s dětmi – stanovení životního minima a pravidel pro valorizaci dávek pro rodiny s malými dětmi,
- ochrany bydlení,
- poskytování sociálních služeb.

V rámci transformace systému sociálního zabezpečení na systém sociální ochrany obyvatelstva byly na počátku 90. let v souladu se scénářem sociální reformy zahájeny práce na vytvoření tří na sebe navazujících relativně samostatných systémů – systém sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální pomoci. Aby tato soustava správně fungovala, je třeba součinnosti ministerstva práce a sociálních věcí, správy sociálního zabezpečení a jednotlivých regionálních úřadů sloužících k pokrytí agendy sociální podpory a pomoci. Z uvedeného důvodu bylo nutné zřídit za účelem naplňování cílů i potřebné instituce.

4.3.1 Česká správa sociálního zabezpečení

Koncem roku 1990 vzniká Česká správa sociálního zabezpečení, která je samostatnou rozpočtovou organizací podřízenou Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR. Byla ustavena s účinností od 1. září 1990, zákonem ČNR č. 210/1990 Sb., o změnách v působnosti orgánů České republiky a o změně zákona č.

20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, kterým byl novelizován zákon ČNR č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČSR v sociálním zabezpečení.

Česká správa sociálního zabezpečení je v souladu s ustanovením § 3 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích organizační složkou státu, není tedy samostatnou právnickou osobou. Tím však není dotčena její působnost podle zvláštních právních předpisů (zejména z oblasti sociálního zabezpečení) a její jednání v těchto případech je jednáním státu. Česká správa sociálního zabezpečení fakticky vznikla sloučením Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, České správy nemocenského pojištění a Správy nemocenského pojištění Svazu českých a moravských výrobních družstev (21)

Do působnosti České správy sociálního zabezpečení spadá důchodové a nemocenské pojištění a lékařská posudková služba. Přesný rámec rozhodování ČSSZ je stanoven zákonem ČNR č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Dle ustanovení § 5 odst. 1 tohoto zákona plní ČSSZ tyto úkoly :

a) rozhoduje :

- o dávkách důchodového pojištění, pokud není v tomto zákoně stanoveno, že o nich rozhoduje jiný orgán sociálního zabezpečení a zařizuje výplaty těchto dávek,
- o povinnosti občana vrátit dávku důchodového pojištění poskytnutou neprávem nebo v nesprávné výši, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
- o povinnosti zaměstnavatele nahradit neprávem vyplacené částky na dávce důchodového pojištění, pokud je o této dávce oprávněna rozhodovat,
- o odvoláních ve věcech, v nichž v prvním stupni rozhodla okresní správa sociálního zabezpečení,
- o odstranění tvrdostí, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení, pokud jí bylo v jednotlivých případech svěřeno,
- o převezech důchodových práv podle § 105a zákona o důchodovém pojištění a zařizuje tyto převody,

b) vymáhá neprávem vyplacené částky na dávkách důchodového pojištění;

- přítom je oprávněna provádět správní výkon rozhodnutí ve věcech důchodového pojištění,
- c) jedná před soudem v řízení o přezkoumání rozhodnutí ve věcech sociálního zabezpečení,
 - d) plní úkoly při výplatě dávek sociálního zabezpečení do ciziny,
 - e) řídí a kontroluje činnost okresních správ sociálního zabezpečení,
 - f) zajišťuje plnění úkolů vyplývajících z práva Evropských společenství a plnění úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv v oblasti důchodového pojištění,
 - g) zajišťuje vydávání tiskopisů předepsaných podle tohoto zákona,
 - h) vede registr pojištěnců důchodového pojištění
 - ch) vyrozumívá okresní správu sociálního zabezpečení [§ 6 odst. 4 písm. s)] o tom, že občan, který je dočasně práce neschopným, byl uznán plně nebo částečně invalidním na základě soudního řízení o žalobě. (30).

4.3.2 Úřad práce

V roce 1991 došlo k uzákonění hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti. Toto hmotné zabezpečení vyplácejí úřady práce. Institut Úřadu práce byl založen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR dne 17.9.1990 na základě zákonného opatření ČNR č. 306/1990 Sb. Mezi hlavní důvody vzniku úřadů práce bylo naplnění úkolů státní politiky zaměstnanosti v jednotlivých okresech. Úřad práce je veřejnou institucí, jehož působnost je vymezena zákonem o zaměstnanosti č. 435/2004 Sb. v platném znění. (20).

Mezi hlavní náplně úřadu práce patří zprostředkování zaměstnání. V žádném případě se však nejedná o povinnost zajistit lidem práci, úřad slouží pouze jako zprostředkovatel mezi zaměstnavateli a osobami hledajícími práci.

Dále úřad práce poskytuje hmotné zabezpečení v nezaměstnanosti a zároveň také platí sociální a zdravotní pojištění za nezaměstnané osoby zaevidované na úřadu práce.

Úřad práce v rámci aktivní politiky zaměstnanosti poskytuje finanční obnos, který má právo obdržet nezaměstnaný v případě, že chce začít podnikat v nějakém oboru. Další finanční příspěvek poskytuje úřad zaměstnavateli, který přijme na nové pracovní místo obtížně umístitelného uchazeče o zaměstnání. Tento příspěvek se nazývá dotace na zřízení společensky účelného pracovního místa. Příspěvek na zřízení pracovního místa pro absolventy získá zaměstnavatel přijetím absolventa bez praxe v oboru, který absolvent vystudoval.

4.4 Převod kompetencí

V návaznosti na zřízení krajů ve smyslu ústavního zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně správních celků a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, byly konstituovány krajské úřady a došlo k převodu některých kompetencí z úrovně jednotlivých ministerstev na tyto nově zřízené útvary veřejné správy. V návaznosti na zrušení okresních úřadů bylo těžiště aktivit soustředěno na zabezpečení převodu kompetencí z těchto úřadů na jiné úřady veřejné správy. V oblasti sociálních služeb se jedná především o převod zřizovatelských kompetencí okresních úřadů k zařízením sociálních služeb na jiné subjekty, především na obce s rozšířenou působností, krajské úřady a popř. obce.

V souvislosti se zrušením okresních úřadů k 31. prosinci 2002 byly novelou zákona č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění, krajským úřadům uloženy další úkoly v oblasti řízení a kontroly výkonu státní správy v sociální oblasti a při poskytování sociálních služeb (zřizování a správa ústavů sociální péče, dozor nad poskytováním sociálních služeb). Na základě těchto ustanovení došlo k 1.1.2001 mimo jiné k převedení detašovaných pracovišť MPSV v bývalých krajských městech na nově vzniklé krajské úřady.

Realizací těchto kroků došlo v sociální oblasti k naplnění záměrů reformy veřejné správy – k decentralizaci a k dekoncentraci vybraných sociálních agend (14).

Role obcí v sociální oblasti je podle zákona č. 128/2000 Sb. vymezena velmi obecně (ostatně stejně jako vymezena role krajů). Obce by měly pečovat v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj

sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Konkrétní povinnosti obcí při realizaci jednotlivých forem sociální pomoci upravuje zákon č. 114/1988 Sb., o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění (15).

4.5 Změny v sociálních službách

Společenské změny v České republice po roce 1989 odstartovaly razantní rozvoj sociálních služeb v kvantitativním i kvalitativním měřítku. Začaly vznikat zcela nové služby a rozšiřovaly se sociální služby na poli neinstitucionální péče. Byly využívány i nové metody a formy sociální práce v návaznosti na nové nebo skryté sociálně patologické jevy. Pro rozvoj sociálních služeb mělo též význam zapojení samotných uživatelů nebo jejich rodinných příslušníků do poskytování, plánování a organizování sociálních služeb (4).

V rámci Scénáře sociální reformy se předpokládala reforma celého systému sociální péče a jeho přetvoření v moderní systém sociální pomoci. Zároveň se pracovalo s konceptem tzv. záchranné sociální sítě, který sloužil k odstranění či alespoň zmírnění negativních sociálních důsledků transformace ekonomiky. V roce 1991 byl přijat zákon o životním minimu a zákon o sociální potřebnosti, snahy o reformu systému sociální péče jako celku však byly méně úspěšné (16).

Do přijetí nového zákona byl systém sociální péče pojat tak, že občan zaujímal pasivní roli a čekal na to, co mu bude poskytnuto. Sociální péče nebyla individualizována, ale uniformně poskytována určitým skupinám osob. Škála sociálních služeb byla úzká a výrazně orientovaná na ústavní péči. Alternativní služby do roku 1989 prakticky neexistovaly (krom pečovatelské služby) a začaly je poskytovat až nestátní subjekty v 90. letech. I po roce 1989 byla ústavní péče upřednostňována, pokud se osoba rozhodla pečovat celodenně o příslušníka rodiny závislého na péči jiného, sice dostala příspěvek při péči o osobu blízkou, ale výše nebyla dostatečná (9).

Významným subjektem poskytování sociálních služeb jsou nestátní neziskové organizace, které vznikaly jako právnické osoby od roku 1990, do této doby nebylo poskytování sociálních služeb nestátními subjekty možné. V současnosti, díky legislativnímu vývoji v 90. letech, mohou mít poskytovatelé

sociálních služeb právní formu občanského sdružení, obecně prospěšné společnosti nebo církevní právnické osoby. Nadace mohou činnost poskytovatelů sociálních služeb pouze financovat, nemohou však samy služby poskytovat (9).

Dalším problémem bylo financování sociálních služeb. Nestátní neziskové organizace se potýkaly s neustálým nedostatkem finančních prostředků na poskytované služby. Od státu mohly očekávat finance pouze tehdy, pokud uspěly v dotačním řízení, kdy obdržely finance na roční provoz. Na další rok musely znovu žádat.

Tyto problémy vedly k přijetí zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (9). Tento zákon složitě vznikl již od roku 1994 jako jeden z pilířů tehdy nové sociální reformy. Trvalo neuvěřitelných 12 let, než se podařilo najít konsensus, aby mohl být zákon přijat (2). Zákon přinesl novou koncepci sociálních služeb. Dle tohoto zákona má každý nárok na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství. Při poskytování sociálních služeb se musí zachovávat lidská důstojnost, vycházet z individuálně určených potřeb osob, musí působit na osoby aktivně, podporovat jejich samostatnost. Současně nabyla v účinnosti i vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Sociální služby mají být nově individualizované, „šité potřebám konkrétního jedince na míru“ (9).

Zákon o sociálních službách přinesl několik změn:

- příspěvek na péči
- nová kategorizace sociálních služeb, sociální služby se dělí na služby sociální péče a služby sociální prevence
- smluvní princip, uživatel a poskytovatel uzavírají smlouvu o poskytování sociálních služeb
- registrace, poskytovatel sociálních služeb musí být registrován u krajského úřadu.

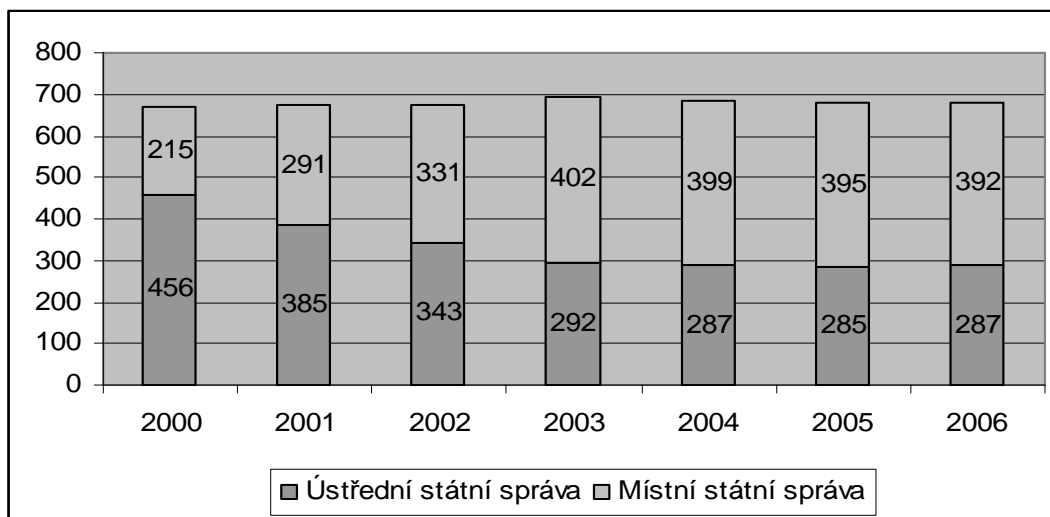
Krajský úřad má právo provádět inspekci poskytování sociálních služeb. Stanovuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka (9).

5 Diskuse

Na úvod této kapitoly bych uvedl, že podle mého názoru proběhla ve srovnání s ostatními moderními státy západní Evropy reforma veřejné správy v České republice v krátkém časovém úseku a je nutné zmínit, že za působení velkého tlaku souvisejícího se vstupem do Evropské unie. Z uvedeného důvodu je možné, že mnoho reformních kroků proběhlo bez dostatečného uvážení a promyšlení všech jejich důsledků a rozsáhlých dopadů, o čemž svědčí i velké množství novel zákonů spojených s reformou.

Největším problémem v souvislosti s reformou veřejné správy a jejím současným uspořádáním spatřuji v nedokončení modernizace státní správy. S přesunem řady kompetencí na kraje došlo ke snížení spravované agendy ústředních orgánů státní správy, které v současné době mají za úkol především koordinační funkci, metodickou pomoc, výkon dozoru a kontroly vůči nižším orgánům veřejné správy. I když řada činností a kompetencí byla přesunuta na úroveň samosprávy, počet zaměstnanců v ústřední a místní státní správě se nijak nesnížil, došlo pouze k přesunu zaměstnanců a nedošlo tak tedy k požadovanému snížení počtu úředníků.

Graf: Vývoj počtu zaměstnanců v ústřední a místní státní správě v letech 2000 - 2006

Zdroj: ČSÚ, 2000 – 2006

Graf jasně ukazuje, že počet zaměstnanců v ústřední státní správě sice klesl téměř o polovinu, ale naopak počet zaměstnanců na místní úrovni se zdvojnásobil. Tato změna je důsledkem proběhlé reformy územní veřejné správy, zřízení krajů a následně i obcí s rozšířenou působností, a je plně kompatibilní s cílem přiblížení veřejné správy občanům, jehož naplnění měla napomoci.

Myslím si, že po přesunu těchto kompetencí měly být na ústředních orgánech státní správy přehodnoceny a nově vymezeny konkrétní činnosti vykonávané daným resortem. Následně měl proběhnout personální audit, který by vytrýbil vysoký počet úředníků státní správy a který je širokým politickým spektrem občanům vždy slibován. Z důvodu absence těchto, podle mě důležitých kroků, dochází k neustálým nekonceptním řešením v rámci orgánů ústřední státní správy ať již v oblasti přesunu agend, přesunu pracovníků či rušení funkčních míst, což přispívá k nervozitě úředníků a celkovému vypětí, čímž nemůže být docíleno efektivního výkonu státní správy.

Je třeba si uvědomit, že proces reformy veřejné správy je nekončícím procesem a je nutné konečné hodnocení učinit až po uplynutí delší doby. I přestože tato reforma přinesla mnoho problémů a řadu nedostatků, musím konstatovat, že došlo k velkému pokroku co se týče posílení role samosprávy, ať již obnovení obecní samosprávy, tak následného vytvoření krajské samosprávy. Tímto krokem se naše republika zařadila mezi moderní demokratické státy.

Jako jeden z nedostatků dosud proběhlé reformy vidím to, že dosud správní obvody obcí s rozšířenou působností nejsou skladebné se správními obvody specializovaných územních orgánů státní správy, jejichž územní působnost vychází z území okresů (např. soudy, Policie ČR). Závažným problémem se rovněž jeví také otázka integrace správních činností vykonávaných obcemi, kdy některé mají tak malý počet obyvatel, že jen obtížně plní samosprávné úkoly. Cílem budoucích reformních kroků a legislativních změn, by mělo být právě odstranění těchto problémů.

Považuji rovněž za důležité pokračovat v revizích správních agend za účelem snižování administrativního zatížení občanů a zjednodušení správních postupů. Je nezbytné posoudit, zda po přenesení řady činností na územní

samosprávné celky není možné některé ústřední orgány státní správy např. sloučit či zredukovat počet jejich pracovníků. Snížení počtu státních úředníků by však muselo provázet souběžně několik kroků – důsledná elektronizace státní zprávy, přechod na e-gouvernement. Správní reforma, která by musela změnit kompetence úřadů, byrokratickou zátěž, systém výkaznictví atd. Nutný by byl i personální audit, aby odlišil schopné od neschopných, potřebné od nepotřebných. Dále je nutné zavést funkční základní registry a propojit a zjednodušit tak systém vzájemné informovanosti úřadů.

Nehledě na nedostatky a problémy, které s sebou každá reforma přináší, reforma sociální oblasti v kontextu uplynulých let doznala nesporně mnoho důležitých úspěchů a sleduje žádoucí cílový stav, kterým je vybudování moderní sociální správy způsobilé obstát v současném i časově perspektivním evropském prostředí.

Domnívám se, že současná podoba sociální správy v České republice je na poměrně vysoké úrovni, že obsáhla v maximální možné míře veškeré potřeby sociálně slabých vrstev obyvatel. Rovněž dosažitelnost institucí je díky přenesené působnosti na pověřené obce s rozšířenou působností podstatně snazší, než to bývalo dříve.

Je nutné mít nadále na mysli, že mezi základní priority sociální správy patří sociální zabezpečení osob tak, aby v případě nepříznivé životní situace byla takovýmto osobám poskytnuta ochrana a podpora (finanční, materiální a apod.) k překonání krizového období. Tomuto zabezpečení je potřebné se nadále věnovat zejména aktivním přístupem k politice zaměstnanosti. Není možné se pouze spoléhat na statické pečovatelské státní ve formě poskytování sociálních dávek.

Český sociální systém procházel v uplynulých letech a prochází i v tomto roce výraznými změnami, a to jak v oblasti nemocenského pojištění, tak v dalších sociálních oblastech. Domnívám se však, že k uvedeným změnám muselo dojít, neboť se dlouhodobě nelepšila situace veřejných financí a bylo nutné reagovat na neúměrný nárůst sociálních výdajů. Myslím si, že na tyto změny se bude v budoucnu dívat spíše pozitivně, neboť neřešení situace by mohlo přispět ještě k větším problémům.

Dle vyjádření bývalého ministra MPSV p. Nečase došlo v systému státní sociální podpory k adresnějšímu sociálnímu systému a zbrzdění neúnosně rostoucích sociálních mandatorních výdajů. Došlo k zúžení okruhu příjemců dávek státní sociální podpory, některé dávky byly sníženy, jiné zrušeny. Změny zároveň částečně zabránily zneužívání sociálního systému, kdy se oba dva rodiče snažili žít pouze ze sociálních dávek a nebyli dostatečně motivováni k tomu, aby si hledali práci. Zvýhodnění jsou především ty rodiny, kde aspoň jeden z rodičů pracuje (9).

S tímto nemohu zcela souhlasit, neboť se domnívám, že k zneužívání sociálního systému nadále dochází. Domnívám se, že je nutné nadále pracovat na tom, aby veškeré dávky od státu byly skutečně poskytovány jen těm nejpotřebnějším a to takovým způsobem a v takové míře, která nebude oslabovat jejich motivaci k hledání vlastních možností, jak řešit tíživé situace.

Proces transformace, který v sociální politice probíhal a který stále ještě probíhá, nás sice hodně přiblížil vyspělým zemím (zvláště pokud jde o institucionální změny a instrumentarium), nicméně z hlediska standardních tržních ekonomik s demokratickým uspořádáním není ještě zcela konformní, zvláště pak pokud jde o etickou dimenzi. Počáteční dynamika transformace se nutně vyčerpala a další vývoj sociální politiky naráží na bariéru ekonomického růstu a ani myšlení a postoje poměrně značného počtu lidí k řešení sociálních problémů se nijak převratně neproměnilo. Tato okolnost vyžaduje sebekritickou reflexi daného stavu a nutnost hledat nové dynamizující prvky dalšího vývoje (7) .

S uvedeným názorem se plně ztotožňuji, neboť je patrné, že z počátku transformace šlo vše v rychlém tempu, vznikaly nové instituce a instituty. V současné době se lidé k řešení sociálních problémů staví spíše rezervovaně, avšak bez aktivního přístupu lidí se budou současné sociální problémy řešit velmi těžko.

Sociální politika by se v budoucnosti měla postupně oprošťovat od své silné podřízenosti ambicím politických sil, resp. stran. Podle jejich volebních programů a aspirací (často populistických) by nemělo docházet k vymezování toho, co všechno stát má v sociální politice dělat. Takový postup je účelový a z důvodu mocenských zájmů se veřejnosti vždy naslibuje mnohem více, než co lze reálně v sociální oblasti splnit. (7).

Rovněž s těmito názory nelze než souhlasit, neboť téměř před každými volbami je v sociální oblasti vládnoucími stranami provedeno mnoho populistických změn a mnohdy se tyto neuvážené kroky musí po volbách napravovat. Každé tyto zásahy však celou oblast destabilizují a poškozují veřejné mínění o celé sociální oblasti. Politické subjekty by se měly spíše snažit o spravedlivé řešení, které by bylo ekonomicky udržitelné a eticky přijatelné společností. K naplnění těchto cílů je však potřebná dlouhodobější vize, která je však častým střídáním vlád zatím nemožná.

Nicméně jsem optimista a věřím, že nejen sociální správa v naší zemi je v současnosti na dobré úrovni, která skýtá záruky pomoci lidem, jenž to opravdu potřebují. Proto pouze budoucnost ukáže, zda učiněné a probíhající reformní kroky byly tou správnou volbou a přínosem pro naši zemi.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat platnou právní úpravu veřejné správy v sociální oblasti, provést analýzu legislativních změn právní úpravy veřejné správy v sociální oblasti a formulovat klady a zápory těchto legislativních změn.

Pro sociální oblast české veřejné správy je téma její reformy velice podstatné, jedná se o systémovou transformaci, která podstatně změnila její předcházející podobu. Jejím prostřednictvím se v naší zemi vytvořily základy nového sociálního systému. Reformní procesy v naší zemi neustále pokračují a její dosavadní výsledky jsou předmětem četných diskusí, proto si tato problematika vyžaduje neustálou pozornost.

Problematika reformy veřejné správy v České republice je velmi obsáhlá, dotýká se téměř všech oblastí veřejné správy, a to včetně sociální oblasti. Cílem mé bakalářské práce bylo na základě zmapované platné právní úpravy veřejné správy v sociální oblasti, provést analýzu legislativních změn platné právní úpravy veřejné správy v sociální oblasti a formulovat klady a zápory těchto legislativních změn, včetně případných návrhů na její možnou změnu. Bylo nutné definovat základní pojmy ze sociální správy, jako sociální pojištění, státní sociální podporu, sociální péči a to s důrazem na současnou právní úpravu, principy a organizaci uvedených oblastí. V souvislosti s analýzou legislativních změn bylo nutné se soustředit na nové instituce a instituty, které s sebou tyto změny přinesly.

Dosažené výsledky ukázaly, že současná podoba veřejné správy v sociální oblasti obsáhla legislativními změnami v maximální možné míře veškeré potřeby obyvatel.

V oblasti sociálních služeb se díky legislativním změnám a nové koncepci tyto služby více individualizovaly a jsou více „šité potřebám konkrétního jedince na míru“.

Reformními kroky byla rovněž zlepšena i dosažitelnost institucí pro občany a je díky přenesené působnosti na pověřené obce s rozšířenou působností podstatně snazší, než to bývalo.

Z výsledků jsou však patrné i zápory dosud provedené sociální reformy, která měla původně spíše tlumit pečovatelskou roli státu, avšak skutečnost je zcela jiná.

Sociální výdaje neustále rostou, státní podpory a dávky jsou nadále zneužívány a nedostávají se těm, kteří je skutečně potřebují.

Mezi další zápory lze rozhodně zahrnout i skutečnost, že mnoho reformních kroků proběhlo bez dostatečného uvážení a promyšlení všech jejich důsledků a rozsáhlých dopadů, o čemž svědčí i velké množství novel zákonů spojených s reformou.

Jako negativní vidím i skutečnost, že po přesunu množství kompetencí na úroveň samosprávy se nijak významně nesnížil počet státních úředníků a nedošlo tak k zefektivnění a zlepšení hospodaření státní správy. K odstranění negativně vnímaného vysokého počtu úředníků státní správy by měl v nejbližší možné době proběhnout personální audit a v návaznosti na výsledek by měly být uskutečněny legislativní změny, které by nově a zcela jednoznačně vymezily konkrétní činnosti vykonávané konkrétně daným resortem, aby nedocházelo k nekoncepčnímu přesunu agend, přesunu pracovníků či rušení funkčních míst a bylo docíleno efektivního výkonu státní správy.

Dalšími legislativními změnami by mělo dojít ke sladění skladebnosti správních obvodů obcí s rozšířenou působností se správními obvody specializovaných územních orgánů státní správy, jejichž územní působnost nadále vychází z území okresů, jako jsou např. soudy a Policie ČR.

Nadále by se mělo pokračovat v revizích správních agend a případně legislativními změnami přispět ke snížení administrativního zatížení občanů a zjednodušení správních postupů.

Cíl práce byl splněn.

7 Seznam použitých zdrojů

1. GROSPÍČ, J., VOSTRÁ, L., ČERMÁKOVÁ, J. *Reforma veřejné správy v teorii a praxi*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004. 406 s. ISBN 80-86473-71-6.
2. HANUŠ, P., KOLÁŘOVÁ, I. *Sociální služby v novém*. Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007. 32 s. ISBN 978-80-86991-30-6.
3. HENDRYCH, D., et al. *Správní právo: obecná část*. 6. vyd. Praha: C.H.Beck, 2006. 822 s. ISBN 80-7179-442-2.
4. JABŮRKOVÁ, M. et al. *Od paragrafů k lidem. Analýza situace v oblasti sociálních služeb po přijetí zákona o sociálních službách*. Praha: Skok, 2007. 76 s. ISBN 978-80-239-9506-0.
5. KÁŇA, P. *Základy veřejné správy*. 2. přeprac. vyd. Ostrava: Montanex, 2007. 375 s. ISBN 978-80-7225-244-2.
6. KAHOUN, V., et al. *Sociální zabezpečení. Vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: TRITON, 2009. 363 s. ISBN 978-80-7387-346-2.
7. KREBS, V., et al. *Sociální politika*. 4. přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2007. 504 s. ISBN 978-80-7357-276-1.
8. LOUDA, T., GROSPÍČ, J., VOSTRÁ, L. *K otázkám transformace, reformy a modernizace veřejné správy, In Modernizace veřejné správy*. , Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 351 s. ISBN 80-7380-001-2

9. MATOUŠEK, O., et al. *Sociální služby: legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 184 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
10. NEČAS, P. *Dva roky sociálních reforem 2007-2008* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, prosinec 2008 [cit. 2010-02-01]. Dostupné z http://www.mpsv.cz/files/clanky/5947/MPSV_2008.pdf
11. PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
12. POMAHAČ, R., VIDLÁKOVÁ, O. *Veřejná správa*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. 290 s. ISBN 80-7179-748-0.
13. POTUČEK, M., et al. *Veřejná politika* [zpracováno na základě českého překladu originální anglické publikace]. Překlady Dagmar Boušková, et al. 1. upr., dopl. a aktualiz. vyd. Praha: SLON, 2005. 399 s. ISBN 80-86429-50-4.
14. PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 1. vyd. Praha: ASPI Publishing, 2003. 152 s. ISBN 80-86395-69-3.
15. PRŮŠA, L. *Reforma veřejné správy a její dopad na systém sociální ochrany obyvatelstva*. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2003. 79 s. ISBN 80-86729-06-0.
16. PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Aspi, 2007. 179 s. ISBN 978-80-7357-255-6
17. SVOBODA, I., et al. *Základy správního práva a veřejné správy*. Ostrava: KEY Publishing, 2008. 204 s. ISBN 978-80-87071-76-2.

18. SEZEMSKÝ, J. *Dva roky sociálních reforem* [online]. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 4. prosince 2008 [cit. 2010-02-01].
Dostupné z <http://www.mpsv.cz/files/clanky/5945/04122008.pdf> .
19. TOMEŠ, I., et al. *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. rozšířené a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. 304 s. ISBN 978-80-7367-483-0.
20. Úřady práce. Definice [online]. [cit. 2010-03-30].
Dostupné z http://www.risy.cz/urady_prace_jihomoravsky_kraj
21. Vznik České správy sociálního zabezpečení [online]. [cit. 2010-03-30].
Dostupné z <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/profil-organizace>
22. Vyhláška MPSV č. 182/1991 Sb, kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, v platném znění
23. Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění
24. Vyhláška č. 504/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění
25. Zákon č. 128/2000 Sb., *o obcích (obecní zřízení)*, v platném znění.
26. Zákon č. 129/2000 Sb., *o krajích (krajské zřízení)*, v platném znění.
27. Zákon č. 108/2006 Sb., *o sociálních službách*, v platném znění.
28. Zákon č. 100/1988 Sb., *o sociálním zabezpečení*, v platném znění.

29. Zákon č. 155/1995 Sb., *o důchodovém pojištění*, v platném znění.
30. Zákon č. 582/1991 Sb., *o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*, v platném znění.
31. Zákon č. 589/1992 Sb., *o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti*, v platném znění.
32. Zákon č. 187/2006 Sb., *o nemocenském pojištění*, v platném znění.
33. Zákon č. 110/2006 Sb., *o životním a existenčním minimu*, v platném znění.
34. Zákon č. 586/1992 Sb., *o daních z příjmu*, v platném znění.
35. Zákon č. 582/1991 Sb., *o organizaci a provádění sociálního zabezpečení*, v platném znění.
36. Zákon č. 435/2004 Sb., *o zaměstnanosti*, všechny v platném znění, v platném znění.
37. Zákon č. 114/1988 Sb., *o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení*, v platném znění
38. Zákon č. 111/2006., *o pomoci v hmotné nouzi*, v platném znění

8 Klíčová slova

Sociální pojištění

Sociální služby

Sociální zabezpečení

Státní sociální podpora

Veřejná správa